

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رجال عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک

(کتابیت و هتم)

مصطفی الموتی نسا

مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات

بهار ۱۳۹۴

رجال عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، مصطفی الموتی نیا / مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات.

تهران: وزارت اطلاعات، مرکز بررسی اسناد تاریخی، ۱۳۹۴.

۴۳۲ ص: مصور.

رجال عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک؛ کتاب بیست و هفتم.

شابک: ۳ - ۰۳۲ - ۱۴۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸؛ قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

الموتی، مصطفی، ۱۳۰۶ -

سازمان اطلاعات و امنیت کشور - اسناد و مدارک

ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷ - اسناد و مدارک

ایران. وزارت اطلاعات. مرکز بررسی اسناد تاریخی

رجال عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک؛ ۲۷.

۱۳۹۴ ج. ۲۷، ۳، DSR ۱۶۸۵

شماره کتابشناسی ملی:

۹۵۵/۰۸۲۴۰۹۲

۳۴۱۹۷۵۲

شناسنامه

رجال عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک

کتاب بیست و هفتم؛ مصطفی الموتی نیا

ناشر: مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات

چاپ اول: بهار ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۳ - ۰۳۲ - ۱۴۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN : 978 - 600 - 149 - 032 - 3

<http://www.historydocuments.ir>

E - mail: info@historydocuments.ir

صندوق پستی: ۴۷۲۵ - ۱۹۳۹۵

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
پنج	سخن ناشر
	زندگینامه
هفت	پیشینه‌ی خانوادگی
ده	مشارکت در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲
سیزده	جایگاه و مناصب الموتی در رژیم پهلوی
شانزده	فعالیت‌های حزبی الموتی
هجده	عضویت در جمعیت یاران
بیست	عضویت در لژهای فراماسونری ژاندارک، فروغی و دانش
بیست و یک	فعالیت اقتصادی و مالی الموتی
بیست و چهار	فعالیت‌های ژورنالیستی و تألیفات
۱	اسناد
۳۵۳	فهرست اعلام
۳۸۱	ضمائم
۳۹۷	تصاویر

سخن ناشر

در میان رجال عصر پهلوی، افرادی وجود دارند که اگرچه چندان شناخته شده نیستند، اما در طول سلطنت پهلوی دوم همواره در بطن بسیاری از رویدادها و جریان‌ها حضور پررنگی داشته و تا پایان عمر رژیم به آن وفادار مانده‌اند. رشد و ترقی این افراد هرگز براساس اصول و ضوابط قانونی مشخص نبوده، بلکه وابستگی به بیگانگان، نزدیکی به دربار و عضویت در تشکیلات فراماسونری بود که موقعیت آنها را در سلسله مراتب قدرت مشخص می‌کرد.

مصطفی الموتی‌نیا از جمله‌ی این افراد است. وی در حوادث مهمی چون کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ در کنار کسانی چون فضل‌الله زاهدی و دیگر کودتاچیان قرار داشت و پس از آن نیز با عضویت در مجلس شورای ملی تا معاونت نخست‌وزیری پیش رفت. وی که فعالیت خود را ابتدا با حضور در مطبوعات آغاز کرده بود به دلیل نزدیکی به چهره‌هایی مانند عبدالحسین عمیدی‌نوری از چهره‌های وابسته به انگلستان به تدریج وارد حوزه‌ی سیاست شد و پس از آن نیز به دلیل ارتباط با افراد با نفوذی چون اشرف خواهر محمدرضا پهلوی، منوچهر اقبال و اسدالله علم به سرعت به چهره‌ای مهم در ساختار سیاسی رژیم تبدیل گردید.

مصطفی الموتی‌نیا از اعضای تشکیلات فراماسونری بود و همانگونه که در اسناد این مجموعه نیز بارها آمده است، نه تنها از بیان آن ابائی نداشته، بلکه به آن نیز افتخار می‌کرده است. وی از منتقدان اصلی انحلال حزب رستاخیز در سال ۱۳۵۷ به حساب می‌آمد. آنچه که در ادامه می‌آید نگاهی است به زندگی وی از دریچه‌ی اسناد ساواک. در پایان ذکر نکاتی چند برای استفاده بهتر از اسناد ضروری به نظر می‌رسد:

۱- اسناد به ترتیب تاریخی چیده شده و به جز اسناد تکراری، تمامی اسناد مربوط به این موضوع

آورده شده است.

۲- مواردی که نیاز به گویاسازی داشته، اعم از زندگینامه‌ی مختصر رجال و شرح برخی وقایع تاریخی، گویا و در ذیل اسناد آورده شده است.

۳- در این مجموعه از هرگونه ویرایش اسناد خودداری شده تا حتی‌الامکان حال و هوای سند حفظ شود.

۴- چون همه‌ی اسناد به‌گونه‌ای خوانا در تصاویر آمده است، از حروف‌چینی سرب‌رگ‌ها خودداری شده است.

۵- در آغاز و انجام بسیاری از اسناد، علائم و رموزی وجود دارد که عبارتند از:
نظریه‌ی شنبه: به نظریه‌ی منبع نفوذی ساواک گفته می‌شد که از طریق مشاهده‌ی مستقیم یا از راه‌های دیگر به‌دست می‌آمد.

نظریه‌ی یکشنبه: به نظریه‌ی رهبر عملیات می‌گفتند که پس از گزارش منبع، آن را تأیید یا تحلیل می‌کرد.

نظریه‌ی دوشنبه: نظریه‌ی رئیس دایره عملیات بوده است.

نظریه‌ی سه‌شنبه: نظریه‌ی امنیت داخلی بوده است.

نظریه‌ی چهارشنبه: نظریه‌ی رئیس سازمان اطلاعات و امنیت منطقه بوده است.

نظریه‌ی جمعه: نظریه‌ی رئیس سازمان اطلاعات و امنیت استان بوده است.

کدهای زیر هم اسم رمز ساواک‌های مراکز استان‌ها است:

۱هـ (ساواک گیلان)، ۲هـ (ساواک مازندران)، ۳هـ (ساواک آذربایجان شرقی)، ۴هـ (ساواک آذربایجان غربی)، ۵هـ (ساواک کرمانشاه)، ۶هـ (ساواک خوزستان)، ۷هـ (ساواک فارس)، ۸هـ (ساواک کرمان)، ۹هـ (ساواک خراسان)، ۱۰هـ (ساواک اصفهان)، ۱۱هـ (ساواک سیستان و بلوچستان)، ۱۲هـ (ساواک کردستان)، ۱۳هـ (ساواک همدان)، ۱۴هـ (ساواک سمنان)، ۱۵هـ (ساواک لرستان)، ۱۶هـ (ساواک بوشهر)، ۱۷هـ (ساواک هرمزگان)، ۱۸هـ (ساواک کهگیلویه و بویراحمد)، ۱۹هـ (ساواک چهارمحال و بختیاری)، ۲۰هـ (ساواک تهران)، ۲۱هـ (ساواک قم)، ۲۲هـ (ساواک اراک)، ۲۳هـ (ساواک قزوین)، ۲۴هـ (ساواک ایلام)، ۲۵هـ (ساواک زنجان)، ۲۶هـ (ساواک یزد).

همچنین مقصد خبر نیز با علائم رمز عنوان شده که قریب به‌اتفاق آنها مربوط به‌ادارات و بخش‌های تابع اداره کل سوم (امنیت داخلی) ساواک بوده است.

مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات